

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

також попередити можливі негативні наслідки євроінтеграційних процесів для вітчизняного ринку праці. Представлений підхід не лише дозволяє проводити аналітичні оцінки показників, але й надає можливість обґрунтованого вибору напрямків регулювання ринку праці, що є основою формування політики соціально-економічного розвитку ринку праці.

Висновки та пропозиції. Запропонований механізм дозволить узгоджувати загальнодержавну та регіональну політику регулювання ринку праці, а також розширює повноваження обласних центрів зайнятості щодо проведення моніторингу регіонального ринку праці на основі ефективної взаємодії з усіма іншими суб'єктами регулювання ринку праці. Особливістю підходу є можливість забезпечення розробки Міністерством соціальної політики регіональної та загальнодержавної політики регулювання ринку праці на основі отримання необхідної для цього інформації від інших суб'єктів регулювання ринку праці.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Карпенко О. Економічний механізм регулювання ринку праці. О. Карпенко // Формування ринкових відносин в Україні: зб. статей молодих вчених. Вип. 9 – К.: НДЕІ Мінекономіки України, 2000. – С.25-34.
2. Маршавін Ю.М. Регулювання ринку праці України: теорія і практика системного підходу: монографія / Ю.М. Маршавін. – К.: Альтерпрес, 2011. – 396 с.
3. Онікієнко В.В. Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи / В.В. Онікієнко, Л.Г. Ткаченко та Л.М. Смельяненко; за ред. В.В. Онікієнка. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2007. – 286 с.
4. Лук'яненко Н.Д. Механізм державного регулювання зайнятості у промисловому регіоні: моногр. / Н.Д. Лук'яненко, О.В. Мартякова, М.І. Хромов; НАН України. Ін-т економіки промисловості. Донецький національний університет. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 161 с.
5. Котов Є.В. Управління соціальними ризиками в умовах обмежених можливостей: монографія / Є.В. Котов, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром.-сті. – Донецьк, 2012. – 107 с.
6. Новікова О.Ф. Соціальна політика в системі державного та регіонального управління / О.Ф. Новікова // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана"; [відп. ред. О. О. Беляєв]. Спец. вип., т. 2: Соціально-трудова відносина: теорія та практика: у 3 т., 2010. – С.198-205.
7. Колот А. Сучасна філософія корпоративної соціальної відповідальності: еволюція поглядів / А.Колот // Україна: аспекти праці. – 2013. – №8. – С.3-17.
8. Сталій розвиток промислового регіону: соціальні аспекти: моногр. / О.Ф. Новікова, О.І. Амоша, В.П. Антонюк та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром.-сті. – Донецьк, 2012. – 534 с.
9. Соціальний вимір вугільної та металургійної галузей промисловості України: моногр. / О.І. Амоша, Ю.С.Залознова, В.П. Антонюк, О.Ф.Новікова, Є.В. Котов та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром.-сті. – Донецьк, 2013. – 164 с.
10. Украинская металлургия: современные вызовы и перспективы развития: моногр. / А.И. Амоша, В.И. Большаков, А.А. Минаев, Ю.С. Залознова, Л.А. Збарзская, Ю.В. Макагон и др.; НАН Украины, Ин-т экономики пром.-сти. – Донецк, 2013. – 114 с.
11. Шаульська Л.В. Стратегія розвитку трудового потенціалу України: Монографія / Л.В. Шаульська; НАН України. Ін-т економіки пром.-сті. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2005. – 502 с.
12. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): моногр. / О.Ф. Новікова, М.С. Дейч, О.В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром.-сті. – Донецьк, 2013. – 296 с.
13. Benmarker Helge Effects of contracting out employment services: Evidence from a randomized experiment / Helge Benmarker, Erik Grönqvist, Björn Öckert // Journal of Public Economics – 2013. – №98. – P. 68–84.
14. Fernandez Raquel Education finance reform and investment in human capital: lesson from California / Raquel Fernandez, Richard Rogerson // NBER Working Paper №17846. – November 1995. – <http://www.nber.org/papers/w17846>.
15. Cruz A. Echevarria Life expectancy, human capital, social security and growth / Cruz A. Echevarria, Amaia Iza // Journal of Public Economics. – Vol.90, issue 12. – December 2006. – P. 2323-2349. (The Basque Country University) <https://addi.ehu.es/bitstream/10810/6723/1/wp2005-17.pdf>.
16. Рудаков М.Н. Спрос и предложение на региональном рынке труда / М.Н. Рудаков // Спрос и предложение на рынке труда и рынке образовательных услуг в регионах России: сб.докладов по материалам Всероссийской научно-практической Интернет-конференции с международным участием / ПетрГУ. – Петрозаводск, 2004. – С.181-190.
17. Отчет о конкурентоспособности регионов Украины 2013. Навстречу экономическому росту и процветанию [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://export-ua.com/analitika-i-prognozy/3-otchet-o-konkurentosposobnosti-regionov-ukrainy-2013.html?view=material>.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФАКТОРІВ ВАРТОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Воронін А.В., к.е.н., доцент кафедри економіка підприємства Донецького національного університету (м. Вінниця)

Воронін А.В. Формування системи факторів вартості вітчизняних підприємств машинобудування

У статті розглянуто основні компоненти виміру ефективності діяльності підприємства. Визначено, що випереджуване зростання капіталізації виокремлює формування істотного за розміром фіктивного капіталу, які не обслуговують реальні обороти, – фінансування злиттів і поглинань, купівлі з метою перепродажу, операції з метою зміни структури корпоративного контролю. Головними стратегічними засадами розвитку машинобудування повинна бути активна участь у процесах економічної інтеграції і світогосподарських зв'язків, які зумовляватимуть інноваційно-інвестиційний напрям їхнього розвитку. Рекомендовано у сформованих умовах динамічного розвитку концепції управління на основі вартісних критеріїв підвищити ринкову капіталізацію підприємства, забезпечити загальноприйняті стандарти корпоративного управління і підходи до оцінювання ефективності діяльності підприємства. Сукупність цих організаційних та економічних перетворень є одним із чинників залучення інвестиційних ресурсів.

Ключові слова: вартість підприємства, управління підприємством, інвестиції, ціни папери, ринкова капіталізація, корпоративна стратегія.

Воронин А.В. Формирование системы факторов стоимости отечественных предприятий машиностроения

В статье рассмотрены основные компоненты измерения эффективности деятельности предприятия. Определено, что опережающий рост капитализации делает невозможным формирования существенного по размеру фиктивного капитала, которые не обслуживают реальные обороты, - финансирование слияний и поглощений, покупки с целью перепродажи, операции с целью изменения структуры корпоративного контроля. Главными стратегическими принципами развития машиностроения должна быть активное участие в процессах экономической интеграции и международных хозяйственных связей, обусловят инновационно-инвестиционное направление их развития. Рекомендовано в сложившихся условиях динамичного развития концепции управления на основе стоимостных критериев повысить рыночную капитализацию предприятия, обеспечить общепринятые стандарты корпоративного управления и подходы к оценке эффективности деятельности предприятия. Совокупность этих организационных и экономических преобразований является одним из факторов привлечения инвестиционных ресурсов.

Ключевые слова: стоимость предприятия, управления предприятием, инвестиции, цене бумаги, рыночная капитализация, корпоративная

стратегия.

Voronin A. Formation of system cost factors of domestic machine-building enterprises

The article describes the main components of measuring the effectiveness of the company. Determined that the faster growth of capitalization makes it impossible for the formation of a significant size of fictitious capital, which does not serve the real momentum - financing mergers and acquisitions, purchase for resale, surgery to change the structure of corporate control. The main strategic principles of engineering should be actively involved in the processes of economic integration and international economic relations, innovation and investment will determine the direction of their development. Recommended in these circumstances, the dynamic development of the concept of management based on cost criteria to increase the market capitalization of the company, provide generally accepted standards of corporate governance and approaches to assessing the effectiveness of the company. The combination of these organizational and economic transformation is one of the factors attracting investment resources.

Keywords: enterprise value, enterprise management, investments, securities price, market capitalization, corporate strategy.

Найважливішою передумовою економічної стабілізації машинобудівних підприємств є залучення інвестиційних ресурсів. Сьогодні підприємства машинобудування не мають достатніх коштів для технічного оснащення, не впроваджують прогресивні технології. Для подолання такого стану необхідні значні інвестиційні ресурси, пов'язані, передовсім, з фінансуванням модернізації виробництва. Підприємствам машинобудівного комплексу економічно вигідніше залучати фінансові ресурси за рахунок емісії цінних паперів, ніж використовувати банківські кредити. Проте використання механізму залучення інвестицій на основі цінних паперів, як ринкової капіталізації вартості власного капіталу, вимагає здійснення емітентом сукупності організаційних та економічних дій. До них, крім іншого, належать використання загальноновизнаної корпоративної стратегії і вартісних методів оцінювання ефективності.

В умовах недооціненості акцій і недосконалості інфраструктури корпоративних відносин в Україні особливої актуальності набувають сучасні методики визначення ринкової вартості акціонерних товариств, запровадження цивілізованих стандартів корпоративного управління, прийнятих у всьому світі.

Оцінкою вартості підприємства розглядаються такими вітчизняними науковцями як: А.Є. Ачкасов, О.М. Вакульчик, О.С. Іванілов, М.Г. Чумаченко, В.П. Дубішев, В.О. Онищенко, М.П. Педаном, В.Г. Федоренко.

Сучасний стан управління вартістю вимагає систематизацію та узгодження теоретико-методологічних і прикладних аспектів вартісно-орієнтованого корпоративного управління з метою досягнення нових наукових результатів, придатних для практичного впровадження у господарську діяльність вітчизняних акціонерних товариств.

Для адаптації вітчизняної економіки у міжнародні інтеграційні процеси в літературних джерелах, крім вирішування низки інших проблем, наводяться й численні аргументи потреби переходу на міжнародні стандарти корпоративного управління та відповідні методи оцінювання ефективності діяльності підприємства. Нові управлінські моделі (Performance Measurement – вимір досягнень) зорієнтовані на переосмислення організації систем стратегічного управління в напрямі багатоаспектної орієнтації.

Основними компонентами виміру ефективності у сучасному бізнесі вважаються створення вартості і рівень капіталізації підприємства, а тому найефективнішими спрямуваннями менеджменту визнаються парадигма управління на основі вартісних параметрів і відповідні методики оцінювання ефективності за вартісними критеріями. Нині для більшості вітчизняних підприємств машинобудування характерна реактивна форма управління підприємством, тобто прийняття управлінських рішень як реакції на поточні проблеми; створення вартості – тривалий, послідовний і цілеспрямований процес, який характеризується ще й зовнішніми (ринковими) оцінками рівня капіталізації підприємства та пониженням на початкових етапах прибутковості, тобто за традиційного сприйняття, віддачі на інвестований (власний і залучений) капітал у короткостроковому періоді.

В економічній літературі наводяться приклади відсутності взаємоузгодженості цілей при створенні вартості: “Надто часто, однак, публічно проголошувані цілі зводяться до нарощування попередніх результатів і визначається швидше не економічними критеріями, а бухгалтерськими показниками, такими як прибуток в розрахунку на акцію” [2, с.25]. Капіталізація компанії визначається двома складовими – об’єктивною ринковою вартістю бізнесу і премією чи дисконтом, що пов’язані зі сприйняттям цієї вартості інвестором: “При оцінці рівня капіталізації компаній, які продукують конкурентноспроможну наукомістку продукцію, їх ринкова вартість є у 20–30 разів вище балансової, і різницю утворюють нематеріальні фактори – інтелектуальний капітал” [3, с.57].

Разом з тим випереджуване зростання капіталізації виокреслює формування істотного за розміром фіктивного капіталу як “титулу” вартості та вказує на наявність надмірного обсягу трансакцій, які не обслуговують реальні обороти, – фінансування злиттів і поглинань, купівлі з метою перепродажу, операції з метою зміни структури корпоративного контролю: “Аналіз показників у сукупності, на наш погляд, вказує не тільки на вплив фінансового сектора на економічне зростання, але й (навіть у більшій мірі) на нарощування ступеня автономності і відриву реального сектору від фінансового” [4, с.57]. Про наростання автономізації фінансового сектору свідчить і модифікація структури інвестиційного портфеля підприємств. Спостерігаються переваги вкладень інвесторів у спекулятивні ринки капіталу, зокрема в операції з деривативами у фінансування злиттів – поглинань. Безумовно, такий попит на фінансові активи не є інвестиційним.

На теперішньому етапі економічного розвитку вітчизняної машинобудівної галузі вести мову про набуття або використання підприємствами будь яких конкурентних переваг не доводиться, оскільки цей сектор національної економіки неефективний з погляду міжнародного бізнесу.

Головними стратегічними засадами розвитку цієї галузі економіки, очевидно, повинна розглядатися активна участь у процесах економічної інтеграції і світогосподарських зв'язках, які зумовлюватимуть інноваційно-інвестиційний напрям їхнього розвитку. Деякі підприємства машинобудівної галузі вітчизняної економіки перебувають на стадії ознак економічного підйому, деякі на початковій стадії розвитку, інші – на стадії спаду. Загалом нині українське машинобудування на критичному етапі переходу від різкого падіння до можливої стабілізації і розвитку.

Практично всі підприємства галузі вирішують рівнозначні та однорідні проблеми – залучення капіталу (фінансовий аспект), модернізацію виробничої структури (виробничий аспект) та досягнення найефективнішої (мінімум затрат – максимум віддачі) діяльності. Найважливішою, безперечно, є проблема формування і нарощування капіталу: „Сьогодні в українських машинобудівних підприємств є два шляхи забезпечення економічного зростання. Перший – так званий органічний ріст (засобом накопичення капіталу), і другий – на основі злиттів і поглинань” [6, с.87].

Теоретично найпростішим способом підвищення ринкової капіталізації вітчизняних підприємств машинобудування є процедура злиття з відомими корпораціями. Проте, враховуючи низький рівень ринкової вартості вітчизняних підприємств, виникає проблема практичного характеру.

Практичне поглинання компанії, акції якої котируються на ринку нижче від вартості її активів, або наявне значне відставання балансової вартості від „справедливої” термінологічно отримало назву „обдирання активів” (asset stripping). Ними характеризують придбання або поглинання компанії, акції (вартість власного капіталу) якої не відображають дійсної вартості активів.

Придбаючи компанію за порівняно низькою ціною, покупець (новий власник) продає її (або найцінніші активи) за значно вищою ціною, аніж початково вкладені у придбання грошові кошти.

Те саме стосується і придбання контрольних пакетів власності. Різниця між „справедливою” вартістю власного капіталу (акцій) і фактичною вартістю її активів стає втраченою для її колишніх акціонерів, зокрема (для вітчизняної економіки перш за все) для міноритарних акціонерів, які набули акції за приватизаційними майновими сертифікатами: „Результатом переоцінки активів, системно-специфічних для адміністративно-командної системи, на принципах, властивих ринку, стало різке падіння їх вартості” [7, с.51].

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Незважаючи на декларування соціально-відповідального бізнесу, як правило, трансакції типу „обдирання”, зневажають добробут решти власників, працівників компанії та фінансове забезпечення контрагентів цієї компанії. Головна мета в такому разі якомога швидше перепродати активи, або можливо, навіть закрити підприємство.

Найочевиднішими прикладами таких придбань і перепродажів можуть бути Львівський автобусний завод (ВАТ “Завод комунального транспорту”) і ЗАТ “Автовантажувач”. Це додаткові приклади потреби капіталізації вітчизняних підприємств машинобудування.

Потрібно зазначити, що наведені приклади не характеризують тотальну неадекватність реального і фінансового сегментів. Ринок капіталу все ж виконує функцію фінансового збалансування економічного розвитку. Ріст реального сектора зумовлює і зростання фінансової інфраструктури.

Проте, в міру дедалі більшої ізоляції фінансового сектору на його бурхливий розвиток стали впливати численні фактори і причини: глобалізація, дерегулювання, звуження інвестиційних горизонтів, посилення ризиків і волонтильності, зростання нестабільності. Ці чинники в сукупності знижують ефективність реальної економіки, оскільки капітальні джерела перетікають у фінансовий сектор, який замикається на забезпечення високодохідних внутрішніх спекулятивних оборотів.

В управлінській концепції створення вартості насамперед потрібно з'ясувати, за рахунок яких факторів у конкретному підприємстві створюється і максимізується вартість. Фактори створення вартості розглядаються як характеристика діяльності, що впливає на результативність функціонування. Вартісні фактори вимірюються за допомогою ключових показників ефективності, для правильного визначення яких вимогою є дотримання кількох принципів: фактори мають бути прямо прив'язані до створення вартості; фактори створення вартості треба встановлювати як цільові індикатори і вимірювати, використовуючи як фінансові, так і нефінансові ключові показники ефективності; фактори створення вартості повинні відображати як досягнутий рівень ефективності, так і довгострокові перспективи зростання. Оцінка ефективності на основі поточних фінансових показників з погляду оцінювання рівня капіталізації, крім використання ретроспективних показників, пов'язана з обмеженнями, викликаних управлінськими рішеннями. Вартість акціонерного капіталу у межах вартісних концепцій визначається як різниця між ринковою вартістю підприємства та вартістю позикового(залученого) капіталу. Своєю чергою, вартість підприємства визначається, як оцінена капіталізована вартість цінних паперів (акцій і корпоративних облигацій).

Сукупність формалізованих і неформалізованих факторів формує реальну і фіктивну вартість капіталу (у спрощеному розумінні результат оцінки системою збалансованих показників і фінансовими показниками), тобто поняття різні. Оцінка реальної вартості капіталу може обґрунтовуватись як перетворення вартості, втіленої у матеріальних та іншому реальному ресурсному потенціалі, в джерело зростання вартості, тобто реальні економічні процеси. Фіктивна вартість капіталу пов'язана з репрезентацією цього реального капіталу ринковою вартістю цінних паперів у поточному моменті. У сучасних системах і моделях оцінки вартості капіталу мають на увазі фіктивну вартість капіталу, яку не відрізняють від капіталізації взагалі: „Криза 1998 року, коли мільярди доларів США випарувалися в нікуди, і при цьому нічого особливого не відбулося, дуже добре показує, що таке фіктивна капіталізація і чим вона відрізняється від реальної” [5, с.92].

Деякі вітчизняні підприємства машинобудування вже пробують підвищувати ринкову капіталізацію власного капіталу як за рахунок випуску акцій, так і корпоративних облигацій. І хоча акції реалізовувалися на неорганізованому ринку їхнє розміщення все ж потрібно розглядати як капіталізацію: “Слід застеретти від так званої „кризи синтаксису”. Оскільки номінальна капіталізація відбувається у межах первинного ринку, то формально з цієї позиції оцінка номінальної вартості активів теж є ринковою. І тому термін „ринкова капіталізація” потребує апеляції щодо первинної чи вторинної форми торгів. Відмова від визнання первинного ринку як власне ринку не є доцільною, оскільки відзначається факт економічного обміну купівлі фінансових активів за гроші” [8, с.33]. У 2005 р. було продано 101,4 тис. акцій ПАТ „Маріупольський завод важкого машинобудування” із залученням інвестиційних ресурсів на 3297,1 тис. грн. На неорганізованому ринку ціни на акції коливались від 7,14 грн. до 35,00 грн. У ПТФС було продано 2465 акцій ПАТ „Мотор Січ” із загальною сумою залучених інвестиційних ресурсів 1210,4 тис. грн. На неорганізованому ринку котирування акцій коливалося від 350,00 грн до 505, 00 за акцію: „Як база оцінки обрана ринкова капіталізація, незважаючи на те, що динаміка реального і фіктивного капіталу у транзитивній економіці не збігаються, оскільки якраз вартість акцій компанії, які перебувають в обігу, отримує реальну ринкову оцінку” [9, с.93].

У структурі фондівних угод операції із залучення фінансування не є провідними, навіть під час проведення IPO часто мотивацією є не розвиток бізнесу, а фіксація вартості компанії і залучення коштів для потреб акціонерів. Крім цього, велике значення надається рівню корпоративного управління. Міжнародні дослідження свідчать про наявність прямого зв'язку між рівнем корпоративного управління і капіталізацією компанії.

Важливим показником ринкової вартості власного капіталу є показник чистого прибутку на акцію (p/s). Серед окремих вітчизняних підприємств машинобудування він, наприклад, становить: ПАТ „Мотор Січ“ (0,49-0,84), ПАТ “Ковельськільмаш“ (0,33-0,34), ПАТ “Маріупольський завод важкого машинобудування“ (0,16-0,26): „Одним із головних завдань при оцінці вартості компанії є правильний вибір необхідних стандартів вартості. Найчастіше визначається ринкова як базова, а інші види вартості визначаються переважно на її основі” [10, с.118].

Одним із елементів ринкової капіталізації підприємств може вважатися випуск корпоративних облигацій. Провідне місце серед емітентів корпоративних облигацій у машинобудівній галузі займав ПрАТ “Запорізький автомобілебудівний завод”, наслідком чого було спрямування залучених коштів на розвиток потужностей, і модернізацію. Зазначимо, що 50% акцій ПрАТ “ЗОЗ” належать ПАТ “Запорізький автомобілебудівний завод”, 81,59% акцій якого належать корпорації “УкрАвто”, що керує заводом. Решта 50 % акцій належать швейцарській фінансово-інвестиційній компанії Hirshe & Cie.

Так само у 2010 р. ВАТ “Луцький автомобільний завод” (ЛуАЗ) завершено розміщення облигацій на суму 130 млн. грн. Рейтингове агентство „Кредит-рейтинг” підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг ЛуАЗу на рівні ВВВ. ПАТ “Луцький автомобільний завод” входять до складу корпорації “Богдан”, яка створена з метою реалізації масштабних інвестиційних проектів, спрямованих на створення в Україні потужностей з виробництва автотранспортних засобів різних типів. До її складу входять 20 компаній, серед яких „Черкаський автобус”, ТзОВ „Кіа Моторс Україна” та ін. Пропонуючи модель динаміки оборотного капіталу машинобудівного підприємства у праці відзначається, що „для кожного фактора був розрахований коефіцієнт кореляції, що характеризує залежність між факторами”.

У сформованих умовах динамічного розвитку концепція управління на основі вартісних критеріїв дає змогу підвищувати ринкову капіталізацію підприємства, забезпечити загальноприйняті стандарти корпоративного управління і підходи до оцінювання ефективності діяльності підприємства. Сукупність цих організаційних та економічних перетворень розглядаються одним із чинників залучення інвестиційних ресурсів.

Система збалансованих показників, зорієнтована на оцінювання вартісних параметрів підприємства, дозволяє розрахувати вартість бізнесу і залежно від розрахованої вартості зарахувати суб'єкти діяльності до недооцінених (недокапіталізованих) чи переоцінених (перекапіталізованих). Встановлення цих інформаційних фактів дасть змогу всім зацікавленим в обґрунтованій ринковій вартості сторонам (передовсім менеджменту підприємства) приймати вигідні для себе рішення з урахуванням відповідності заявленій вартості бізнесу суб'єкта господарювання рівню його капіталізації.

Проте впровадження вартісно-орієнтованої парадигми в практику управління вітчизняними корпораціями споріднено із затрудненнями, зумовленими особливостями перехідного періоду. Наведене окреслює перспективи подальших досліджень з розглядуваною тематикою, які передумовлюють формування концепції системи моніторингу за вартістю вітчизняних машинобудівних підприємств з урахуванням їхнього реального економічного стану і умов діяльності. На основі такої системи доцільною є побудова

діагностичних моделей контролю якості ухвалених управлінських рішень за умов впровадження вартісно-орієнтованого менеджменту.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Афанасьєва, Т. А. Управління вартістю підприємства [Електронний ресурс] / Т. А. Афанасьєва. – Режим доступу: <http://intkonf.org/afanaseva-ta-upravlinnya-vartisty-pidpriemstva/>
2. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов / Пер. с англ. Н.Барышниковой. — М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 2012, С. 759-787.
3. Дамодаран А. Инвестиционная оценка / А. Дамодаран // М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 254с.
4. Дамодаран А., Инвестиционная оценка: Инструменты и методы оценки любых активов / Асват Дамодаран; Пер. с англ. — 5е изд. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 724 С.
5. Данильченко, М., Сохаська О. Концепція управління вартістю як основа формування стратегії підприємства / М. Данильченко, О. Сохаська // Наука молода. – 2007. – №8. – С. 12-17.
6. Елисеєв В.М. Классификация видов стоимости / В.М. Елисеєв // Вопросы оценки. – 1998. – № 1. – С. 56–60.
7. Есипов В.Е. Оценка бизнеса / В.Е. Есипов, Г.А. Маховикова, В.В Терехова. – СПб: Питер, 2002. – 416 с.
8. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление / Коупленд Т., Колер Т., Мури Дж.– Пер.с англ. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 576 с.
9. Мендрул О.Г. Вартість підприємств: бази оцінки // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. - 2002. - №3. - С.44-48.
10. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємства: Монографія. / О.Г. Мендрул // КНЕУ, 2002. – 272 с.

АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Гончаренко М.Ф., к.е.н., доцент, проректор з регіонального розвитку Межрегіональної Академії управління персоналом (Україна)

Гончаренко М.Ф. Аналіз моделей сталого розвитку регіону

У статті визначено поняття сталого розвитку регіону та показано його взаємозв'язок із поняттям інноваційного потенціалу регіону. Визначено передумови реалізації інноваційного потенціалу та організаційно-економічні фактори забезпечення сталого розвитку регіону. Досліджено методологічні основи сталого розвитку, беручи до уваги концепцію еволюції суспільства і природи. Розглянуто різні моделі управління сталим розвитком регіону в основі яких лежать різні уявлення дослідників про співвідношення елементів сталого розвитку. Придільено особливу увагу дослідженню таких моделей як модель стійкого розвитку за А Тойнбі, модель стійкого розвитку М Мунасингха, концепції сталого розвитку регіону, модель сталого розвитку Г.Делі. Конкретизовано моделі сталого розвитку, що розвиваються більш активно в останні десятиліття, серед яких: модель сталого розвитку знецінюваного використання (Г. Ашейм, Т. Мітра, М. Хофкес), модель загального капіталу поколінь (Дж. Пеззі).

Ключові слова: сталий розвиток регіону, модель, концепція, інноваційний потенціал регіону, організаційно-економічне середовище.

Гончаренко М.Ф. Анализ моделей устойчивого развития региона

В статье определено понятие устойчивого развития региона и показано его взаимосвязь с понятием инновационного потенциала региона. Определены предпосылки реализации инновационного потенциала и организационно-экономические факторы обеспечения устойчивого развития региона. Исследованы методологические основы устойчивого развития, принимая во внимание концепцию эволюции общества и природы. Рассмотрены различные модели управления устойчивым развитием региона в основе которых лежат различные представления исследователей о соотношении элементов устойчивого развития. Уделено особое внимание исследованию таких моделей как модель устойчивого развития за А Тойнби, модель устойчивого развития М Мунасингха, концепции устойчивого развития региона, модель устойчивого развития Г.Дели. Конкретизированы модели устойчивого развития, развиваются более активно в последние десятилетия, среди которых: модель устойчивого развития обесцениваемого использования (Г. Ашейм, Т. Митра, М. Хофкес), модель общего капитала поколений (Дж. Пеззи).

Ключевые слова: устойчивое развитие региона, модель, концепция, инновационный потенциал региона, организационно-экономическую среду.

Goncharenko M. The analysis models of sustainable development of the region

The article defines the concept of sustainable development in the region and show its relationship with the concept of innovation potential. Preconditions of the innovation capacity and organizational and economic factors for sustainable development. Methodological foundations of sustainable development, taking into account the evolution of the concept of society and nature. Different models of sustainable development of the region which are based on different conceptions of the relationship between researchers elements of sustainable development. Given special attention to the study of such models as a model for sustainable development Toynbee A model of sustainable development Munasinhha M, the concept of sustainable development in the region, a model of sustainable development H.Deli. Concretized model of sustainable development, developing more active in recent decades, including: sustainable development model devaluations use (Asheim G., T. Mitra, M. Hofkes), total capital generation model (J. Pezzi).

Keywords: sustainable development of the region, the model concept, the innovative potential of the region, organizational and economic environment.

Постановка проблеми. Інтегральною сучасна концепція сталого розвитку є квінтесенцією теоретико-методологічних та практичних напрацювань останніх десятиліть щодо екологізації наукових знань та соціально-економічного розвитку територій. Декларація Тисячоліття ООН, затверджена 189-ма державами світу у 2000 році на Саміті Тисячоліття ООН, започаткувала процес досягнення до 2015 року світовою спільнотою результатів у тих сферах, де нерівномірність глобального людського розвитку виявилася найгострішою. Цілі Розвитку Тисячоліття визначили стратегічні напрями розвитку країн світу. Слід погодитися з думкою Генерального секретаря ООН Пан Гі Муна, що Цілі Розвитку Тисячоліття стали однією з найбільш успішних інновацій людства і сьогодні світовій спільноті слід активізувати зусилля для створення більш справедливого, безпечного і сталого майбутнього для всіх.

Проблема забезпечення сталого розвитку регіону, що стоїть перед економічною наукою, створює передумови для вирішення ряду теоретичних проблем. І, пошук додаткових шляхів вирішення її, беручи до уваги структуру сформованих моделей сталого розвитку регіону, набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові засади формування сталого розвитку регіону висвітлені в роботах А. М. Андрющенка, М. В. Багрова, О. Ф. Балацького, О. Г. Білоруса, С. М. Бобильова, Б. В. Буркинського, В. І. Вернадського, ЗО. Г. Гранберга, В. І. Данилова-Данильяна, Б. М. Данилишина, М. І. Долішнього, С. І. Дорогунцова, В. С. Кравціва, Е. М. Лібанової, О. С. Пчелінцева, А. Д. Урсула, С. К. Харічкова, М. А. Хвесика, Є. В. Хлобистова та ін.

Виділення невирішеної проблеми. У сучасних умовах формування сталого розвитку регіону базується на концептуальних результатах Конференції ООН з охорони навколишнього середовища та Всесвітнього саміту зі сталого розвитку, а також окремих